

To: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
From: (10)(2e)
Sent: Wed 4/29/2020 9:21:16 PM
Subject: advies brief
Received: Wed 4/29/2020 9:21:20 PM

Advies: brief niet versturen aan TK, maar als intern besluit te zien en opdracht geven voor een contourennotitie van zo'n wetsvoorstel die volgende week vrijdag in MR wordt besproken.

A. De gedachte heeft postgevat dat naarmate de crisis langer voortduurt het systeem van de Wet publieke gezondheid (opdracht van minister aan voorzitters veiligheidsregio's om een noodverordening te maken ter bestrijding van de coronacrisis) tekort schiet. Daarvoor worden vier redenen genoemd:

1. een noodverordening door de voorzitters van de veiligheidsregio heeft minder democratische legitimatie omdat er geen controle is door gemeenteraden op deze vorm van tussenbestuur
2. in de noodverordening worden steeds meer kenbaar inbreuken gemaakt op grondrechten waarvoor geen deugdelijke juridische basis is
3. het motief van crisisbestrijding wordt steeds meer verdrongen door de anderhalvemetersamenleving die moet worden begeleid via ordenende wetgeving
4. een tijdelijke wet is meer solide in vergelijking tot een noodverordening nu de crisis langer duurt.

Reden (2) is valide. Dat geldt m.i. niet voor de andere drie.

(1) De democratische legitimatie van het systeem van de Wet PG zit op nationaal niveau: de minister van VWS legt aan het parlement telkens over een opdracht (aanwijzing) verantwoording af, de noodverordening is de juridisch bindende vertaling van de ministeriële opdracht die weinig ruimte laat, en zo hoort het ook want de veiligheidsregio is democratisch niet stevig ingebed.

(3) Miskend wordt dat de crisissituatie voortduurt en dat de anderhalvemeter gewoon een volgende fase van de crisis is.

(4) de bestrijding van de crisis waarop de Wet PG ziet is niet aan tijd gebonden, het gaat niet om de langere duur, maar om de aard van de crisis waarvoor het systeem van de Wet PG is ingericht (vgl. dierziekten crises die ook vaak jaren duren en worden aangepakt met besluiten en regelgeving lager dan een formele wet).

B. JenV (NCTV?) en vooral BZK koersen nu af op een tijdelijke wet naast de Wet PG. Maatschappelijk is daar vanwege reden (3) wel het een en ander voor te zeggen. Reparatie van (2), althans voor zover mogelijk, zou ook in die wet kunnen worden meegenomen, maar zeker denkbaar is ook dat dat gebeurt door aanpassing van de Wet PG. JenV en vooral BZK kiezen niet voor dat laatste.

C. Hoewel nog niet duidelijk is wat in die tijdelijke wet zou moeten komen, lijkt het om de volgende zaken te gaan:

1. de materie die nu is geregeld in noodverordeningen (en toekomstige aanvullingen) wordt overgeheveld naar de tijdelijke wet die ruimte biedt voor regeling op lager niveau (amvb en ministeriële regeling)
2. de veiligheidsregio's hebben geen rol meer, in plaats daarvan wordt die rol vervuld door gemeenteraad en burgemeester
3. betere wettelijke grondslagen voor inbreuken op grondrechten, *desgewenst aangevuld met*
4. een wettelijk haakje voor een protocol voor die enkele sector die een protocol verplicht wil stellen
5. de corona-app en het verbod van werkgevers, horeca etc. om die te eisen
6. aanvulling van de Wet PG op enkele onderdelen ter verbetering van de handhaving

D. De Wet PG blijft weliswaar bestaan naast deze tijdelijke wet voor die situaties waarin snel ingrijpen nodig is (waarin niet gewacht kan worden op amvb of gemeentelijke regulering), maar wordt in essentie ondermijnd:

- Expliciet wordt gemaakt dat stevig, bijv. grondrechtenbeperkend ingrijpen immers alleen nog maar mag via de tijdelijke wet, waarmee niet slagvaardig kan worden geopereerd
- Veiligheidsregio's zijn juist bedoeld voor dit type crisisingrijpen, waarbij de minister de leiding heeft. Die leiding verdwijnt nu en wordt vervangen door regelgeving die meer tijd kost (amvb) en door gemeenten (die hierop niet

zijn ingericht)

- Landelijke eenheid in de crisisaanpak wordt ingewisseld voor gemeentelijke diversiteit, met alle risico's van dien voor de crisisbestrijding
- Parallele maar verschillende besluitvorming (Wet PG naast tijdelijke wet) komt duidelijkheid, uitvoerbaarheid en besturing niet ten goede.

E. Het totstandbrengen van een tijdelijk wetsvoorstel zal meer tijd vergen dan de nu voorgestane maand, want:

- er staat nog geen letter op papier, het denkwerk moet nog beginnen
- departementen zitten niet op één lijn, JenV lijkt verdeeld en staat niet te springen om te gaan schrijven, OCW is terughoudend, andere ministeries willen eerst weten wat er echt geregeld gaat worden
- het omzetten van noodverordening naar wet is geen eenvoudig, technisch klusje
- niet alle grondrechtenproblemen kunnen worden opgelost.